

бником особистісних знань; викладач виконує функції організатора навчально-пізнавальної діяльності студентів. Ураховуючи це, можна виділити основні критерії організації навчального процесу у вищій школі: студент є суб'єктом навчально-пізнавальної діяльності, самостійно набуває знань, використовуючи власний досвід; зовнішню інформацію студент сприймає та аналізує індивідуально залежно від набутих знань; основне завдання викладача в навчальному процесі полягає у створенні ситуацій, у яких студенти набувають досвіду пізнавальної активності; процес навчання базується на міжособистісній взаємодії студентів і викладачів на засадах поваги та толерантності. Отже, суб'єктно-суб'єктна, або партнерська взаємодія все більше претендує на своє місце в освітньому просторі. Партнерству властивий симетричний тип відносин, оскільки суб'єкти навчання — викладач і студент — рівні в своїй психологічній позиції. Симетрію відносин забезпечують два фактори, а саме: дотримання психологічної безпеки партнера діяльності навчання і схвалення партнера, визнання його унікальності. Умова дотримання психологічної безпеки партнера вимагає від іншого партнера не ставити його в позицію винуватого, слід також утримуватися від оціночних думок з приводу його особи. Взагалі, переваги партнерства в навчанні є безперечними. Відбувається розвиток самостійності студента в ухваленні рішень щодо своєї участі в діяльності і своїх дій, за рахунок чого зростає відповідальність за свої дії і результати своєї діяльності. З викладача знімається вантаж відповідальності за студента. Викладач організовує діяльність і управляє нею, а студент займається діяльністю.

Упровадження нової освітньої парадигми у навчальний процес вимагає зміни й стилю педагогічної взаємодії, адже стимулювати творчу активність студентів можливо лише за умови утвердження позитивних творчих взаємовідносин «викладач—студент», в основі яких є сприйняття студентів як активних учасників освітнього процесу. Від стилю взаємин викладача із студентами залежить рівень їх творчої активності та ініціативи на заняттях. Демократичний стиль спілкування сприяє атмосфері розумної розкнутості, поваги і довіри, що дозволяє вільно висловлювати свої думки, відстоювати свої погляди, ставити проблемні запитання і вступати у дискусії, що, врешті-решт, значно підвищує рівень творчої активності на заняттях. Авторитарний стиль взаємин, навпаки, підвищує емоційну напругу, а творча активність вмотивована прагненням уникнути покарання чи ствердити себе в очах викладача. А найефективнішим для прояву творчих якостей є стиль творчого співробітництва, який стимулює творчу активність студентів на заняттях.

Отже, основними принципами позитивної творчої взаємодії викладачів із студентами є діалогічність, толерантність (взаємоповага, відмова від авторитарних форм педагогічного впливу), особистісна зорієнтованість та співтворчість. Усе це стимулює творчу активність студентів, сприяє задоволенню їх потреб у творчій самореалізації.

Червінська Л.М., старший викладач кафедри іноземних мов факультету управління персоналу та маркетингу

ІНТЕГРАЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЧНА ОСНОВА ГЛОБАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Інтеграція визначається як явище, яке базується на двох поняттях — цілісність або холістичне бачення та економіка. Холістичне бачення інтеграції — це загальна філософська перспектива, в той час як економіка підкреслює саме технологічну сторону інтеграції. Холістичний означає інтегрований, або цілістний. Тому, коли ми говоримо про освіту, ми маємо говорити про різноманітність цілісності в освіті. Наприклад, цілісність освіти як процесу навчання та соціалізації, або цілісність школи як соціальної інститутції, або цілісність природи, суспільства та окремої людини. Інтеграція також означає поєднання наукових та етичних аспектів отримання знань. Р. Кейс вважає, що навчання є цілісним, коли поєднання окремих часток сприяє кращому розумінню окремих елементів і дає розуміння їх єдності. В цьому аспекті треба розглядати інтегруючі принципи, а саме — тема, опис, проблеми, питання і проекти. У свою чергу, кожний принцип має підкласифікацію. Наприклад, тема розбивається на місця, події, концепції (friendship, harmony, time, creativity), узагальнення (history repeats itself), явища (war, economic shifts), фізичні або юридичні особи (students, businesses). Запит є специфічним питанням, відповіддю на яке є опис того, яким щось було раніш і яким воно скоріш за все стане. Проблемне питання складається з двох аспектів — загальна проблема Will the world financial markets fall? і власно локальним питанням How could our university be made more personal? Що стосується проектів, вони вимагають представлення конкретного продукту як вербального, так і не вербального. Звичайно, не всі інтегруючі принципи є однаково дієвими, тому всі передбачають мотивацію та креатив. Наприклад, a project to implement, an issue to debate, a problem to solve, an inquiry to carry out. Що стосується тем

для обговорення, треба визнати, що вони є досить статичними, для того щоб студентам цікаво було говорити. Має бути якась ідея, якийсь намір за межами усного чи письмового дискурсу.

Цілісність навчання або освіти передбачає два види міждисциплінарних понять. Перше, це така зване «episteme», що означає «знання» на грецькій мові. Багато вчених вважають, що в сучасному глобалізованому суспільстві процес навчання має точитися навколо таких «epistemes» як «war», «home», «conscience». Друге — це метаконцепція, наприклад, «conflict», «interdependence», «symmetry». Звичайно, можна організувати заняття, наприклад, з англійської мови, навколо однієї епістеми (або просто теми), однак цілісний підхід до процесу навчання вимагає цілісного вивчення проблеми, з метою досягнення цілісного бачення вирішення певних глобальних проблем. Навпаки, метаконцепція не є темою, а є механізмом пізнання, інструментом навчання. Наприклад, «friendship» є епістемою, в той час як «balance» є метаконцепцією. Дружба є проявом балансу, однак баланс стосується не тільки людських відносин. Метаконцепція може бути застосована в усіх сферах знань.

Робота в аудиторії показує, що якщо воно організоване навколо мета-концепції, наприклад «conflict» чи «crisis» інтеграція відбувається легко та природньо, однак, коли заняття організоване навколо однієї теми (topic), навіть такі узагальнюючі слова-теми як «home» або «mother» можуть не спрацьовувати як об'єднуючий принцип, тому що не є інструментом пізнання.

Таким чином, різноманітні принципи та види цілісного, або інтегрованого навчання дають можливість пізнавати світ цілісно, що дає сьогодні студенту, а завтра — фахівцю, бачення інтегрованого світу із всіма його загрозами та викликами.

*Червінська Л.П., д.е.н., професор,
кафедра управління персоналом та економіки праці*

ТЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОД ВИМІРЮВАННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Нині одним із ефективних, технологічних і об'єктивних засобів оцінювання рівня навченості студентів, їх якості знань є тести. Тестування займає вагомe місце в процесі навчання та самостійної роботи студента.

Тест — це інструмент, що складається з вивіреної сукупності тестових завдань, стандартизованої процедури проведення, заздалегідь спроектованої технології опрацювання та аналізу результатів, призначений для вимірювання якостей і властивостей особи, зміна яких можлива в процесі систематичного навчання. Тестування має таку відмінну рису — можливість вимірювання у кількісній і якісній формі, що дозволяє встановити динаміку якості навчання та виконати його діагностичний аналіз.

Тестовий контроль відрізняється від інших методів контролю тим, що він є спеціально підготовленим контрольним набором завдань, який дозволяє за допомогою статистичних методів визначити наявність і рівень змін.

Структура тесту залежить від мети тестової перевірки знань. Правильно розроблені завдання в тестовій формі перевіряють всю пізнавальну сферу. Відповідно до оновленої таксономії Б. Блума доцільно розглядати окремо знання і пізнавальні процеси (запам'ятовування, розуміння, використання, аналіз, створення).

У результаті розвитку та практичного застосування тестології відбувся логічний перехід від тестових завдань до «завдань у тестовій формі». Якщо тестове завдання — це складова частина тесту (кожне завдання є невід'ємною його частиною, тому видалення хоча б одного завдання неминуче призведе до виникнення прогалин в оцінюванні) як засобу контролю, що відповідає не тільки формальним, але й певним статистичним вимогам (частка неправильних відповідей у кожному завданні; співвідношення балів за завданнями та балів за весь тест), то завдання в тестовій формі — це новий педагогічний засіб. Останній відповідає таким основним вимогам: відповідність меті (кожне тестове завдання має оцінювати досягнення важливої освітньої цілі, слід уникати перевірки тривіальних або надмірно вузькоспеціальних знань); лаконічність (досягається шляхом ретельного добору слів, символів, графіків, які дозволяють досягнути максимального розуміння змісту завдання); логічна форма висловлювання; умова має містити чітко сформульоване завдання, яке фокусується на одній проблемі; варіанти відповідей (дистрактори) мають бути гомогенними (однорідними); усі дистрактори мають бути вірогідними (правдоподібними); відомості, що містяться в одному тестовому завданні, не повинні давати відповідь на інше тестове завдання; не рекомендується використовувати як правильну відповідь чи дистрактор фразу «все з вищевказаного», «нічого із вищевказаного»; не